

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 29 d. Nr. FA-20-15P-56
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
2-ojo audito departamento direktorės Zitės Valatkienės
2007-06-15 pavedimą Nr. 20-15P

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Rita Aniukštytė (grupės vadovė)
Marjana Vilkevičienė

Auditas pradėtas 2007-06-15
Auditas baigtas 2008-05-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms	5
1.1. Pajamų apskaita	5
1.2. Kitų lėšų apskaita	6
1.3. Atsargų apskaita	6
2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	7
2.1. Dėl Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimo	7
2.2. Dėl ilgalaikio ir trumpalaikio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	7
2.3. Dėl įmokų į valstybės biudžetą planavimo	7
Rekomendacijos	8

IŽANGA

Vykdamas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitės Valatkienės 2007-06-15 pavedimą Nr. 20-15P, Lietuvos standartizacijos departamente prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atliktas finansinis (teisėtumo) auditas. Auditą atliko 2-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė Rita Aniuškšytė ir vyriausioji valstybinė auditorė Marjana Vilkevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2007 metai.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Lietuvos standartizacijos departamentas prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau - Departamentas), adresas: T. Kosciuškos g. 30, Vilnius, identifikavimo kodas – 188640467. Audituojamam laikotarpiui Departamentui vadovavo direktorius Brunonas Šičkus, Finansų ir administravimo skyriaus vedėjos pareigas ėjo Dalia Veličkienė.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto, dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2007 metų finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama Departamento 2007 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1).

Audituojamu laikotarpiu Departamentas vykdė 6 programas, kurioms vykdyti, įskaitant 2006 metais nepanaudotas specialiųjų programų lėšas, buvo patvirtinta 4 807,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 4 775,5 tūkst. Lt, iš jų 4 227,0 tūkst. Lt išlaidoms ir 548,5 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais¹.

Audito metu buvo tiriama ir vertinama apskaitos sistema, vidaus kontrolė ir jos rizika, pagal sudarytas audito programas atliktos ilgalaikio turto, pajamų ir kompensuotų nuompinigių, pinigų, išlaidų darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms ir socialinėms išmokoms (pašalpoms), išlaidų prekių ir paslaugų naudojimui savarankiškos audito procedūros. Atliktas valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimo teisėtumo įvertinimas.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

1.1. Pajamų apskaita

Departamentas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių² 22 ir 23 punktų reikalavimų, pagal kuriuos valstybės institucijų gautos pajamos už teikiamas paslaugas įmokamos į biudžetą ir naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti bei kitiems įstaigos poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas, dalies pajamų (18,1 tūkst. Lt), gautų už tarptautinių leidinių (standartų) pardavimą, nepervedė į valstybės biudžetą ir panaudojo išlaidoms dengti ne pagal specialiąją programą. Nesilaikydamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių³ 308, 125 ir 269 punktų reikalavimų, Departamentas uždirbtų pajamų neregistravo 400 sąskaitoje „Biudžetinių įstaigų pajamos“, kasines ir faktines išlaidas apskaitė ne pagal vykdomas programas ir programų išlaidų sąmatose numatytus ekonominės klasifikacijos straipsnius.

Pažymėtina, kad atsižvelgdamas į audito metu pateiktas pastabas, Departamentas nuo 2007 m. rugpjūčio mėnesio teisingai apskaito pajamas, gautas už tarptautinių leidinių (standartų) pardavimą ir nustatyta tvarka jas perveda į valstybės biudžetą.

Dėl neteisingos pajamų ir išlaidų apskaitos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos 18,1 tūkst. Lt.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 26 punktą, gautos pajamos į valstybės biudžetą turi būti mokamos du kartus per mėnesį arba per tris darbo dienas, jeigu šios pajamos viršija vieną tūkstantį. Nesilaikydamas nustatytos tvarkos, 2007 metais Departamentas gautas už parduotus standartus pajamas (nuo 33 iki 55 tūkst. Lt) į valstybės biudžetą mokėdavo vieną kartą per mėnesį.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės.

1.2. Kitų lėšų apskaita

Departamentas, nesilaikydamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 143 punkto reikalavimo, gautų biudžetinės įstaigos veiklai finansuoti kitų lėšų suma debetuoti sąskaitą 112 „Kitos lėšos“ ir kredituoti sąskaitą 232 „Finansavimas iš kitų šaltinių“, neteisingai naudojo sąskaitų korespondenciją, debetuodamas sąskaitą 112 „Kitos lėšos“ ir kredituodamas sąskaitą 280 „Kiti fondai“. Todėl 2007 m. gruodžio 31 d. kitų lėšų (4 220,77 Lt) finansavimo šaltinis neteisingai apskaitytas sąskaitos 280 „Kiti fondai“ kredite.

Departamentas, nesilaikydamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 141 punkto, kitoms lėšoms nepagrįstai priskyrė pajamas, gautas iš užsienio pirkėjų už parduotus standartus ir iš *International Electrotechnical Commision* gautą atlygį (komisinius) už standartų pardavimą (iš viso 3 122,52 Lt), ir, nevykdydamas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 22 punkto reikalavimų, nesumokėjo jų į valstybės biudžetą.

Pažymėtina, kad, atsižvelgdamas į pateiktas rekomendacijas, Departamentas 2008 metais atliko sąskaitų „Kitos lėšos“ ir „Kiti fondai“ likučių koregavimą (2008 m. balandžio 30 d. buhalterinė pažyma Nr. 1 ir 2008 m. gegužės 20 d. buhalterinė pažyma Nr. 2), o 3 122,52 Lt suma apskaitė pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 308 punkto reikalavimus ir 2008 m. gegužės 20 d. sumokėjo į valstybės biudžetą.

Dėl neteisingos kitų lėšų apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111) 18 eilutėje parodytos 3,1 tūkst. Lt mažesnės, o Kitos lėšos (112) 19 eilutėje - ta pačia suma didesnės; 4,2 tūkst. Lt neteisingai nurodyti kaip Kiti fondai (280) 58 eilutėje, todėl Atsiskaitymai su biudžetu (173) 69 eilutėje sumažinti 3,1 tūkst. Lt, o 1,1 tūkst. Lt Finansavimas iš kitų šaltinių (232) 50 eilutėje nenurodytas.

1.3. Atsargų apskaita

Departamentas atsargas (leidinius, skirtus parduoti) apskaitė nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių III skyriaus „Atsargos“ nuostatomis, pagal kurias įsigytos atsargos turi būti užregistruotos atsargų sąskaitoje, o sunaudotos – nurašytos į išlaidas. Departamentas įsigytų leidinių vertę iš karto nurašydavo į išlaidas, o neparduotų leidinių vertę užregistruodavo atsargų sąskaitos 030 „Produkcija (standartai)“ debete ir sąskaitos 280 „Kiti fondai“ kredite, remdamasis Leidybos ir platinimo skyriaus kiekvieną mėnesį pateikiamomis

ataskaitomis. Todėl 2007 m. gruodžio 31 d. 10,8 tūkst. Lt suma buvo neteisingai nurodyta sąskaitos 280 „Kiti fondai“ kredite, o ne finansavimo sąskaitose.

Pažymėtina, kad, atsižvelgdamas į pateiktas rekomendacijas, Departamentas 2008 metais atliko sąskaitos 280 „Kiti fondai“ likučio koregavimą (2008 m. gegužės 20 d. buhalterinė pažyma Nr. 3).

Dėl neteisingos atsargų apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 10,8 tūkst. Lt neteisingai nurodyti kaip Kiti fondai (280) 58 eilutėje, o ne kaip Finansavimas iš biudžeto (230) ir Finansavimas iš kitų šaltinių (232) 49 ir 50 eilutėse.

2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

2.1. Dėl Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimo

Departamentas pagal sudarytas su fiziniiais asmenimis autorines sutartis už standartų projektų parengimą sumokėjo 519,4 tūkst. Lt. Šios paslaugos buvo įsigytos netaikant nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo būdų.

2.2. Dėl ilgalaikio ir trumpalaikio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Remiantis 2007 m. lapkričio mėnesį atliktos ilgalaikio turto inventorizacijos rezultatų įforminimo dokumentais (ilgalaikio turto inventorizacijos aprašu Nr. 1), nustatyta, kad 137,0 tūkst. Lt vertės ilgalaikis turtas (baldai, kompiuteriai, programinė įranga) ir 13,1 tūkst. Lt vertės trumpalaikis materialusis turtas (baldai, telefono apratai) yra Konstitucijos pr. 15/5-15 Vilniuje, Departamento įsteigtoje VšĮ „LST Sert“. Departamentas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴ nuostatų, 150,1 tūkst. Lt vertės valstybės turtu faktiškai leido naudotis viešajai įstaigai.

2.3. Dėl įmokų į valstybės biudžetą planavimo

Departamentas, vykdydamas jo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytas funkcijas, gauna pajamas už Lietuvos standartų ir kitų leidinių platinimą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 22 punktu,

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (1998-05-12 Nr. VIII-729).

tokių pajamų įmokėjimo į valstybės biudžetą sumos nustatomos kiekvienam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui jo paties teikimu atitinkamų metų valstybės biudžete.

Pažymėtina, kad nuo 2005 metų Departamentas kasmet į valstybės biudžetą moka 25-46 proc. daugiau įmokų nei planuoja atitinkamų metų valstybės biudžete. Kadangi iš gautų ir įmokėtų į biudžetą pajamų yra finansuojama Departamento vykdoma Specialioji standartų programa, planuojant per mažas pajamų įmokas sudaromos prielaidos kasmet iš viršplaninių pajamų daryti papildomas, strateginio planavimo etapu neplanuotas išlaidas iš specialiosios programos (196,2–291,1 tūkst. Lt), taip pat ir darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms (92,0-137,5 tūkst. Lt) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė.					
Ataskaitinis laikotarpis	LR Seimo įstatymu patvirtintos pajamų įmokos į valstybės biudžetą, tūkst. Lt	Faktiškai sumokėtos pajamų įmokos į valstybės biudžetą, tūkst. Lt	Nukrypimas nuo plano, proc. (3/2*100)	Išlaidos, padarytos naudojant viršplanines pajamų įmokas	
				iš viso, tūkst. Lt	Iš jų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, tūkst. Lt
1	2	3	4	5	6
2005 metai	485,0	608,5	125	291,1	92,0
2006 metai	400,0	505,5	126	196,2	94,3
2007 metai	400,0	586,3	146	251,4	137,5
2008 metai	410,0	Nėra duomenų	x	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Šaltinis – Valstybės kontrolė					

Rekomendacijos

1. Nustatyti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad pirkimai pagal autorines sutartis būtų atliekami vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu (2.1 p.).
2. Imtis priemonių ir užtikrinti, kad ilgalaikis ir trumpalaikis valstybės turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu (2.2 p.).
3. Nustatyti papildomas procedūras, kurios užtikrintų, kad planuojamos pajamų sumos būtų pagrįstos skaičiavimais, ankstesniais laikotarpiais faktiškai gautų pajamų analize, būtų įvertintos pajamų didėjimo tendencijos (2.3 p.).

Dėl kitų audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų Departamentas buvo informuotas Valstybės kontrolės 2008-01-02 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-3 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“ ir 2008-04-07 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-562 „Dėl audito metu nustatytų teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų“. Kai kurios pateiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos iki audito pabaigos: ištaisyta dalis klaidų,

kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui, patvirtintos naujos Finansų kontrolės taisyklės, Vidaus tvarkos taisyklės, Apskaitos sistemos politika.

Apie šioje ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą iki 2008 m. rugpjūčio 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės 2-ąjį audito departamentą.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento
vyresnioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė